

*L'Estatut: una aposta
democràtica i moderna*

Barcelona, 7 de novembre de 2005

Quaderns de l'Estatut, 3

*L'Estatut: una aposta
democràtica i moderna*

Barcelona, 7 de novembre de 2005

PARLAMENT DE CATALUNYA

Barcelona, 2006

Aquest llibre recull la conferència del Molt Honorable Senyor Ernest Benach i Pascual, pronunciada el 7 de novembre de 2005 a l'Hotel Ritz de Barcelona i organitzada per Tribuna Barcelona.

Primera edició, gener del 2006 (edició núm. 239)
Quaderns de l'Estatut, 3

© Parlament de Catalunya
Departament d'Edicions
Parc de la Ciutadella, s/n · 08003 Barcelona
Tel. 933 046 635 · Fax 933 046 636
A/e: edicions@parlament-cat.net · www.parlament-cat.net

Assessorament lingüístic: Departament de Serveis Lingüístics

Impressió: Tallers Gràfics Hostench, SA (Barcelona)

Tiratge: 400 exemplars

DL: B-53.708-2005

Edició no venal

L'Estatut: una aposta democràtica i moderna

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Tenim la sort que, en moments tan decisius per al futur del nostre país, el molt honorable president del Parlament de Catalunya ha acceptat avui formar part d'aquesta sessió de Tribuna Barcelona. Tots sabem tota la feina que s'ha fet darre-rament al Parlament, i naturalment el responsable, el màxim responsable del Par-lament, és el Molt Honorable Senyor Ernest Benach, i tots som també conscients de la feina que encara resta, que en els mesos a venir implicarà uns esforços con-siderables de tots els que tenen responsabilitats polítiques dintre del Govern de la Generalitat i dintre de les institucions catalanes. Per aquesta mateixa raó, des de Tribuna Barcelona volem agrair l'acceptació d'aquesta invitació, que demostra que el president Benach no defuig el repte que significa parlar de qüestions en aquest moment tan candents.

El president Benach ha volgut que la seva presentació fos a càrrec d'un dels seus predecessors, Joan Rigol, una persona ben coneguda per la seva personalitat i, sobretot, pel seu interès per la cultura i per la promoció de la nostra cultura. I, en conseqüència, deixo la paraula al senyor Joan Rigol, que farà la presentació del Molt Honorable President Ernest Benach.

El Sr. Joan Rigol i Roig

Moltes gràcies, president. A veure, permetin-me que primer els digui que és un honor per a mi presentar el Molt Honorable President del Parlament. És la segona autoritat del nostre país, i per tant, això, hem de tenir-ho sempre present en el re-refs de la relació que tinguem amb ell.

Faré primer unes brevíssimes notes biogràfiques. El president Benach va néixer a Reus l'any 1959. Això vol dir –els estalvio els comptes– que dissabte que ve farà quaranta-sis anys, i aprofito per felicitar-lo per l'aniversari i perquè avui és sant Ernest. I, juntament amb ell, tots els Ernest, que n'hi ha alguns aquí a la sala, doncs, són felicitats.

Va entrar a formar part de la primera Generalitat, la del president Tarradellas, quan era molt jove, a la Direcció General de Transports i a la Direcció General de la Joventut. Després, ja com a membre del Parlament de Catalunya, com a diputat, fou secretari de la Mesa en la cinquena i la sisena legislatures; a la sisena fou quan jo el vaig tenir al meu costat, com a secretari, en aquella Mesa.

El president Benach ha estat ponent d'un reguitzell de lleis enorme i ha estat en moltes comissions. Això vol dir que, com a president, coneix tots els racons del Par-lament; no només en coneix –fent un símil– el menjador i la sala d'estar, sinó que coneix la cuina i cada una de les habitacions d'aquella casa, que és molt complexa.

Va néixer a Reus, com he dit abans. Jo no he conegut encara cap amic meu que hagi nascut a Reus que ho hagi estat o que ho consideri com una cosa accidental. Néixer a Reus imprimeix caràcter, és una cosa fonamental en la vida de tots els reusencs, almenys els que jo he conegut.

Ell va ser regidor de l'Ajuntament de Reus des del 1987 fins al 2001, primer com a tinent d'alcalde; hi va ser també com a regidor de Cultura, Esports i Joven-tut, i de Promoció Econòmica, i va ser president del Consell d'Administració de l'Hospital Universitari de Sant Joan de Reus.

Aquests, amb una llambregada, són els càrrecs institucionals que ha tingut el nostre president.

Des del punt de vista estrictament polític, el president Benach ha fet tota la seva trajectòria al costat de Josep-Lluís Carod-Rovira: ja des de Nacionalistes d'Esquer-ra, després entra a Esquerra Republicana, al costat d'ell, i, per tant, se li pot atribuir també al seu favor aquest esclat que ha tingut Esquerra Republicana, especialment en les últimes eleccions al Parlament de Catalunya.

Si volen aprofundir una mica més en la seva personalitat, en aquest sentit, sà-piguen que la seva formació prové del món dels escoltes –no és tampoc una cosa accidental; vostès ja saben tot el que signifiquen les actituds que es promouen al voltant de l'escoltisme–, i, és més, ha estat una persona que ha seguit molt de prop tot el que en diríem, per entendre'ns de seguida, «la internacional de l'escoltisme». Hi ha una institució a Catalunya que té una dimensió cultural extraordinària: és el Centre de Lectura de Reus; doncs, ell estava implicat en aquesta gran institució cultural del nostre país. I després també, en un altre àmbit –i convé, doncs, que ho coneguem–, ha estat un dels membres importants de la colla castellera dels Xiquets de Reus. Ja sé que són dades biogràfiques així, de traç gruixut, però ens donen, di-guem-ne, tota la riquesa del que és el seu perfil com a persona.

Si em permeten, voldria presentar-lo sota dos paràmetres polítics que per a mi te-nen una importància cabdal per a entendre el que ens passa a Catalunya en aquest moment.

L'Ernest Benach és el paradigma del canvi generacional que hi ha hagut a la política catalana. És una persona jove –ell ara mateix em deia: «Encara no vaig poder votar a les primeres eleccions, perquè no tenia l'edat»– que ha passat d'això a tenir la màxima responsabilitat de la institució més important del conjunt de la Generalitat de Catalunya.

La primera cosa que m'agradaria dir és que un país, en el fons, és un relleu ge-neracional ben fet. Vol dir que les persones que en tenen la responsabilitat, sigui en el camp econòmic, en el cultural, en el cívic, en el que sigui, tenen consciència que són una anella entre el passat i el futur, i això dignifica la persona al màxim. Vol dir que la nostra dimensió i la nostra responsabilitat no cauen només en el nostre cicle vital, sinó que vénen i enllacen amb el passat i connecten amb la responsabilitat envers el futur que tenim. Un país és un relleu generacional ben fet.

També en l'àmbit polític. A Catalunya, en aquest moment ja no hi ha al cap-davant de la política catalana gent com per exemple el president Reventós, el pre-

sident Pujol, el president Barrera, el president Coll i Alentorn, el president López Raimundo, etcètera; aquests ja no hi són, en l'àmbit de la política catalana. Tampoc hi són una gran part dels que serien de la meua generació, dels que tenim entre seixanta i seixanta-cinc anys; aquests, o ens hem anat retirant, o estem cada vegada a un nivell més distant dels centres de decisió en aquest sentit.

Jo ja sé que un canvi generacional no és un dia llevar-te blanc i l'endemà ser negre, sinó que està plena de grisos, aquesta trajectòria. Però a Catalunya hem viscut i estem vivint plenament aquest canvi, aquest relleu polític molt i molt important.

Crec que cal dir que la gent que ha precedit els actuals ha deixat un pòsit extraordinari. En un país que fàcilment podria ser dual –per raons de procedència, per raons d'ideologia, per raons d'extracció social, per raons del que vulgueu–, tots ells, tota aquesta generació de polítics que he esmentat, van coincidir a dir que Catalunya era un sol poble i que aquest era l'element determinant, per sobre de qualsevol diferència en aquest sentit. Tots ells van tenir la complicitat, entre tots plegats, de defensar i de compartir la identitat de Catalunya, tots ells. I tots ells també es feien còmplices de participar en la política d'Espanya. Em sembla que ens han donat tres pilars prou bàsics per a entendre que estem políticament en un consens transversal molt i molt potent.

Avui, la gent que tenim al davant –el president Benach, per exemple– són gent que, tot i que van viure la lluita antifranquista i van viure la Transició, no estaven en els moments de decisió política en aquella situació. En segon lloc, en aquells moments –ho recordo–, tot el ventall polític s'identificava amb unes ideologies molt determinades –la comunista, la socialista, la liberal, la democratacristiana– i ara vivim en un cert relativisme en aquest sentit, i la generació que ara assumeix responsabilitats té el risc de fer una política molt immediatista, no en funció de l'horitzó que significaven en aquell moment les ideologies, i, per tant, d'una manera molt practicista; tenen aquest risc.

Però ho han sabut superar al voltant del nou Estatut de Catalunya, i aquí sí que el president Benach ha tingut una part institucional molt i molt fonamental. El nou Estatut de Catalunya es converteix en l'èpica generacional de la gent que ens ha succeït a nosaltres i que vol tirar el país endavant, i aquí sí que s'hi juguen molt i molt. S'hi juguen molt i molt perquè és el punt, diguem-ne, de convergència de tots ells per a fer aquest pas generacional tan i tan important. I aquí el president Benach té una gran responsabilitat com a president del Parlament.

Aquesta seria la primera pinzellada, de les dues que vull fer, en el camp d'aquests paràmetres en què es defineix el paper del president del Parlament, del president Benach.

El segon element és el paper institucional que ha de fer. Ell és la segona autoritat de Catalunya. Per què? Perquè el Parlament no és només la suma aritmètica dels diversos grups parlamentaris. El Parlament és una institució, i el president del Parlament és qui té la responsabilitat de representar aquesta institució i, per tant, fer veure que el Parlament, a més de ser el lloc del debat, el lloc del consens i el lloc

on s'aproven les lleis, és l'indret de l'esperit democràtic del país. I aquesta és una feina molt i molt important. De fet, cercar aquesta línia institucional vol dir saber modular d'una manera positiva la vida dels diversos grups parlamentaris i dels diversos partits.

La prova, la tenim aquests dies. La societat catalana, al meu entendre, s'ha reconciliat amb la classe política catalana quan els ha vist tots junts al davant d'un projecte d'estatut. No tots junts, alguns no, tot i que tenen tota la mateixa dignitat en la seva opinió, però han vist molt majoritàriament el conjunt de la classe política davant d'un objectiu, superant les estratègies i les conveniències pròpies del partit. I, de fet, tots hem descansat aquests dies en tornar a veure els nostres polítics amb aquest clima.

La institucionalització vol dir la no-ideologització d'un parlament o de qualsevol instància política. Per què? Perquè resulta que el Parlament no és dels partits que guanyen les eleccions. Qualsevol ajuntament, qualsevol diputació, la Generalitat, el Parlament, són institucions que no són dels partits que guanyen les eleccions; són del poble. I el fet que siguin del poble fa que els partits hagin de modular la seva actitud en funció d'aquesta institucionalització. I quan, això, els ciutadans ho veiem, descensem en els nostres polítics. I, quan els ciutadans veiem que la gent ideologitza les institucions, aleshores és quan ens posem nerviosos, perquè creiem que aleshores no s'està a l'alçada d'aquell moment.

Doncs bé, he fet tot aquest llarg preàmbul per dir que, al meu entendre, el president Benach porta la institucionalització del Parlament de Catalunya amb una gran dignitat, que ho fa recordant la trajectòria institucional dels presidents que hi ha hagut en el Parlament de Catalunya. Jo vull esmentar la del president Barrera, la del president Coll i Alentorn, la del president Xicoy i la del president Joan Reventós; són gent que, aquesta trajectòria institucional, l'han tinguda d'una manera molt i molt clara.

I com que posar-te al capdavant d'una institució no és seure en una cadira, sinó que és pedalejar constantment perquè la cosa avanci, deixin-me dir que el mandat del president Benach és un mandat amb un dinamisme extraordinari. Voldria només recordar quatre coses, a títol d'exemple i no pas per a fer-ne una recensió exhaustiva: el que ha significat la divulgació dels vint-i-cinc anys d'història del Parlament de Catalunya; l'ampliació dels mitjans perquè aquell bell edifici que tenim allà, al parc de la Ciutadella, sigui un edifici que faci de parlament amb totes les facilitats dels mitjans tècnics actuals; el president Benach ha estat, fins fa molt poc, fins fa una setmana, el president de tots els presidents regionals europeus, i, això, ho va cloure amb una jornada aquí, on vam ser capital de tots els parlaments, de tots els Länder i de totes les assemblees regionals europees, i permetin-me dir que fa present la institució del Parlament a tot arreu, allà on va. L'altre dia em parlava ell que havia estat a Buenos Aires, amb els casals catalans d'allà; bé, és aquell immens recorregut que fan els polítics que han de fer presència institucional.

Aquesta, per mi, seria la presentació que voldria fer del president Benach, els seus trets biogràfics, però sobretot el que significa de relleu generacional per a

Catalunya i el que significa la gran tasca que ell es proposa com a president del nostre Parlament.

Moltes gràcies.

(Aplaudiments.)

El president

President Rigol, president de Tribuna Barcelona, honorables consellers i conselleres del Govern de Catalunya, membres de la Mesa del Parlament, molt honorables antics presidents del Parlament, senyores diputades, senyors diputats, autoritats, senyores i senyors, deixin-me començar agraint a Tribuna Barcelona la invitació a pronunciar aquesta conferència, especialment perquè el moment polític que vivim és únic, segurament irrepetible en l'actual format, i poder expressar en veu alta i compartir algunes reflexions de manera pública sempre és interessant, i ara especialment agrait.

Jo vaig entrar de diputat l'any 1992. Joaquim Xicoy era el president del Parlament. Milito al mateix partit que Heribert Barrera, primer president de la institució recuperada i referent polític per a molts de nosaltres. I vaig tenir l'honor i el privilegi de ser secretari de la Mesa del Parlament amb els presidents Joan Reventós i Joan Rigol, de qui vaig aprendre moltíssimes coses, sobretot el seu sentit institucional i el compromís amb Catalunya.

Per tant, permetin-me destacar el caràcter especial que té el càrrec de president del Parlament i que obliga qui el té a adoptar una perspectiva molt general sobre els assumptes del país i a situar les reflexions necessàriament en el punt on es combinen el temps polític i el temps històric, a interrogar-se permanentment sobre on som i cap on convé orientar-se.

És per això que vull agrair al president Rigol la seva presentació, i sobretot el seu mestratge; quan era president, per descomptat, però també ara, en aquests moments en què el país necessita tanta i tanta reflexió. Gràcies, president Rigol.

El títol de la conferència, d'altra banda, em sembla que és prou clar: «L'Estatut: una aposta democràtica i moderna», és a dir, una adequació democràtica i moderna dels nostres instruments d'autogovern a les noves realitats.

Adaptar-se a les noves realitats, com ho estem fent –i permetin-me un parèntesi, un breu parèntesi– al Parlament de Catalunya. No vull deixar passar l'oportunitat, davant d'aquest auditori, de reivindicar el fet que al Parlament s'està fent feina, s'està fent molta feina. I s'està fent molta feina més enllà de l'Estatut; en gran part, en el sentit de modernitzar la institució, d'adaptar-la als nous temps, com de fet volem fer també amb el marc estatutari.

Fruit d'una empena que va impulsar el meu predecessor, i també gràcies a la inèrcia i a les dinàmiques que hem anat seguint, estem estenent l'ús de les noves tecnologies a la cambra, potenciant els serveis de l'espai web, proporcionant a les diputades i els diputats instruments moderns, instruments necessaris per a optimitzar el seu temps, la seva feina. I, en la mateixa línia que comentava abans, hem

impulsat una nova porta de la institució, de la institució i a la institució: el Canal Parlament. Noves tecnologies, per tant.

Però també hem fet altres canvis. Un d'imminent, que està a punt de veure la llum, que és molt més important del que ens pugui semblar a primera vista, és el del Reglament del Parlament; en aquests moments, per cert, és el reglament més antic que hi ha a l'Estat espanyol. La seva reforma era imprescindible per a fer del Parlament una institució àgil i adaptada a les necessitats del segle XXI, a una societat en què les exigències de transparència i de participació estan també impulsades i facilitades per les noves tecnologies de la informació i de la comunicació.

També hem crescut en espais i hem desplegat una intensa activitat tant en l'àmbit territorial com en l'àmbit social de Catalunya, és a dir, apropant el Parlament a la gent, però també en l'àmbit internacional, és a dir, projectant Catalunya al món. Tot això, entre moltes altres coses, i tanco el parèntesi.

Parlava d'adaptar-nos a les noves realitats. Vivim temps de canvis, canvis accelerats, canvis de caràcter multidimensional. Dimensió humana: augment demogràfic, les persones viuen més anys, moviments migratoris, canvis en les estructures familiars. Dimensió territorial: la necessària vertebració del territori, els seus límits, la introducció de la sostenibilitat com a paràmetre fonamental de tota decisió política. Dimensió econòmica: l'economia global, les dependències energètiques, els models productius, els models d'ocupació. Dimensió educativa i cultural: multilingüisme, multiculturalitat, el famós «aprendre a aprendre», la informació desbordada –ja no és tant un problema d'accés, sinó d'assimilació, la selecció, el criteri. Els valors: s'observen símptomes de crisi en l'ètica ciutadana de la responsabilitat, del compromís, de la cooperació, de la tolerància; es fa urgent articular el vincle entre llibertats individuals i compromís social. La dimensió política: la relació amb Espanya, amb Europa, amb la Mediterrània, amb l'Amèrica Llatina, etcètera.

Tot plegat requereix l'adaptació de les institucions polítiques –abans parlava de les del Parlament– i l'adaptació en modernitat, en democràcia, del marc de joc, del marc estatutari. Evidentment, no estic dient que l'Estatut sigui simplement això, modern i democràtic; l'Estatut és, sobretot, plural, plural en la seva concepció, en els seus perquè, en el seu sentit. Hi conflueixen causes molt diverses, té múltiples lectures, infinites implicacions, i, com han demostrat periodistes, opinadors i els representants polítics els darrers mesos, es poden omplir milers d'hores de conferències parlant de tot el que ha envoltat i el que és aquest nou Estatut, pres en consideració, com vostès saben, la setmana passada a les Corts Generals. És a dir que, per tal de no estar donant voltes a tot allò que fa mesos que senten, només com a introducció, em referiré als perquè d'aquest Estatut i obviaré els que fan referència als interessos d'estratègies electorals, que al cap i a la fi, s'ho creguin o no, van a remolc de la realitat social.

No hi ha càlcul electoral que pugui passar per sobre del fet que aquest és un estatut necessari per a Catalunya. Ho és per a la competitivitat del país. Ho és per a poder encarar els reptes de futur; ho comentava fa un moment: globalització, noves

tecnologies, etcètera. Ho és per a disposar d'unes institucions útils, modernes, eficients, que puguin desenvolupar amb eficàcia les seves funcions. Ho és per a poder portar a terme les mesures contundents que calen quan tenim problemes de la dimensió d'un milió i mig de persones que viuen per sota del llindar de la pobresa. Ho és per a donar resposta a les noves necessitats socials, necessitats derivades de l'augment de l'esperança de vida, que es tradueixen en més atenció sanitària, més atenció social, més atenció a la gent gran, amb uns nivells que sobrepassen els que fins ara assumia l'estat de benestar, com se li escapen els efectes d'una forta immigració vinguda en poc temps i que no arriba arreu igual.

Un estatut necessari, doncs, per a adaptar l'estat de benestar a les particularitats pròpies de cada territori, de cada comunitat, sense entrar en el problema dels diferencials d'inflació i el diferent cost de la vida, que afecta la igualtat de les persones, per molt que ho oblidin alguns. O és que no sabem tots que, si bé tenen els mateixos ajuts, els pobres de Catalunya són més pobres que els d'altres zones de l'Estat? Que no sabem que vivim en una Catalunya de peatges? –i no estic parlant només d'autopistes. Que no tenen, per exemple, els joves de l'àrea metropolitana de Barcelona, uns problemes per a cercar un pis –ja no de compra: de lloguer– que no pateixen els joves d'altres indrets de l'Estat? Que no sabem que en aquesta mateixa ciutat viuen, millor dit, sobreviuen com poden, milers de dones vídues, que viuen soles, que són grans, que gairebé no tenen recursos, que cada any perden poder adquisitiu de la seva mísera pensió?

I són aquests problemes concrets una prioritat per a l'Estat? La immigració genera les mateixes necessitats arreu de l'Estat? Atenció, per cert, amb aquest tema. El mes passat era a Ceuta i Melilla; ara estem assistint a un esclat de violència a França. Els experts coincideixen en una diagnosi preocupant: Europa no ha fet bé el tractament de la immigració, estem davant d'un fracàs de conseqüències imprevisibles a hores d'ara.

I Catalunya? Com hem tractat el tema de la immigració a Catalunya històricament? Com l'hem de tractar ara? Pot servir, l'Estatut, per a afrontar el repte de la immigració amb més garanties? Si els problemes, les necessitats, les urgències, les prioritats, són tan diferents en un lloc o en un altre, no calen menys tuteles? No cal tenir les mans més lliures per a fer les polítiques transversals que es requereixen?

Vull obrir aquí un altre parèntesi, si m'ho permeten. Hem de fer una profunda reflexió sobre els valors que imperen en la nostra societat, sobre els valors en què eduquem les nostres filles, els nostres fills. La cara del món canvia, però la injustícia, la discriminació, l'opressió, la fam, les malalties, la pobresa, hi són. Encara que no ens ho pugui semblar de vegades, hi són.

Estem massa abocats a una competitivitat ferotge, on el triomf personal aniquila el projecte comú. L'austeritat, la disciplina, la responsabilitat, el compromís, són valors que, per desgràcia, han davallat massa en el rànquing. I això no pot ser.

Deixin-me posar-ne un altre exemple més personal. Jo tinc dues filles i un fill. Les diferències entre generacions són òbvies, però n'hi ha una que em crida espe-

cialment l'atenció i m'amoïna. Jo vaig veure el primer ordinador –per cert, tancat en un despatx com un gran tresor– quan estava a la universitat –estem parlant de l'any 77. Els meus fills han trobat l'ordinador a casa, també l'han trobat a l'escola, i el fan funcionar sols, pràcticament sense que ningú els n'ensenyi; la seva intuïció en aquest camp és infinitament superior a la meua, i és bo que sigui així. Però vet aquí que, quan em pregunto qui els educa per a la societat de la informació, no acabo de trobar les respostes adequades.

L'escola no ho pot fer ara mateix, tot i que em consta que és una de les prioritats de futur. La família ho pot intentar, però de vegades no sap ben bé quin és el marc de referència. I resulta que el volum d'informació que tenen els xiquets i les xiquetes d'avui és de tal magnitud que és impossible que el puguin assimilar. Avui es compra per internet, s'estudia i es treballa per internet, fins i tot un es pot enamorar i acabar casat per internet. I què és això? És el futur? És el present? I el més important: quins valors en surten, de tot plegat? Ens ajuda, això, a distingir aquest rostre de la pobresa que retratava fa un moment en forma de dona vídua, gran, sola, amb una pensió sota mínims? O bé, al contrari, entre tanta informació de tot plegat se'ns amaga i se'ns difumina aquesta realitat?

Torno a França. L'augment de la violència és altament preocupant, també fruit d'aquesta crisi de valors que vivim. Per això m'alarma sentir determinades expressions des de l'àmbit polític i mediàtic, i sobretot darrerament. Estem jugant amb foc. Cal fer un punt d'inflexió amb relació als valors de la nostra societat. És difícil, i és evident que això no vindrà amb l'Estatut, és molt més complex, però ens fa també molta falta si volem viure en un món millor. Tanco aquest altre parèntesi.

Deia que l'Estatut era necessari per a redefinir i renovar l'estat de benestar, adaptar-lo a les noves necessitats. També és necessari, per a moltes i molts catalans, en l'entorn de la globalització, fer un pas endavant a l'hora de poder expressar amb normalitat, viure amb normalitat, la pròpia identitat; d'aquí el fet de definir-nos com a nació. Una realitat, un sentiment compartit per la major part de Catalunya, del qual no ens volem amagar. Volem ser lliures de poder-ho expressar amb la mateixa naturalitat amb què ho pot fer qualsevol persona que tingui una altra identitat. En tant que se'ns prohibeix, és a dir, que se'ns nega administrativament, se'ns fa necessari demanar-ho. L'Estatut respon a aquest anhel de llibertat, tant amb la proclamació del que som com amb la garantia del dret a usar la nostra llengua a casa nostra, a la nostra terra.

Aquestes qüestions –no ho neguem– per alguns no són importants, però per d'altres sí que ho són. I si estem d'acord amb la llibertat de pensament, amb l'exercici democràtic, és d'allò més legítim que es demani el reconeixement del que som i el nostre lliure exercici. O és que potser no som prou lliures en aquest sentit?

I, és clar, des d'un altre punt de vista, aquest Estatut és necessari per a corregir els dos excessos que l'Estat ha comès amb Catalunya en aquests darrers vint-i-cinc anys: primer, la progressiva laminació de competències, que ens porta a cercar un nou marc estatutari blindat als possibles abusos centralistes; segon, el finançament,

un sistema opac que genera any rere any un dèficit fiscal que ja no es pot assumir durant més temps i que cal corregir. I s'havia de fer amb garanties; per això calia que fos a l'Estatut. L'experiència aconsella no deixar-ho a l'abast dels capricis de possibles majories conjunturals a les Corts Generals.

Aquestes necessitats de país, més un context on se sumaven oportunitats polítiques de diferents tipus, exigien inevitablement l'elaboració d'un projecte de nou estatut que havia de ser ambiciós i, alhora, havia d'assolir el major consens possible en la societat catalana, en la seva representació política a la cambra catalana.

Quin és el text resultant? Doncs, com anunciava al principi, penso que és una aposta democràtica i moderna. I voldria defensar aquests dos valors.

Anem a pams. Una aposta democràtica —aquesta part segurament que també se la saben, a hores d'ara. La proposta de fer un nou estatut era present en els programes electorals de tots els partits polítics que es presentaven a les eleccions, que són els que després l'han aprovat. Aquests sumen el 90 per cent de diputats i diputades de la cambra —120 sobre 135 membres. Segueix, a més a més, els procediments legals marcats per a la reforma. Ha comptat amb la participació i compta amb el suport d'una gran part de la societat civil catalana. I en acabar el procés haurà de ser ratificat en referèndum per la ciutadania catalana. No és prou democràtic, tot plegat?

És una proposta ajustada a la Constitució. I aquí deixin-me dir que és cert que segurament algunes de les propostes prèvies, les que hi havia en els programes electorals i algunes esmenes presentades, potser apuntaven més enllà. Però, precisament pel context d'oportunitats i en el camí del consens, en el procés de redacció s'ha demostrat tanta generositat per part d'uns com responsabilitat per part d'altres. I el que s'ha fet és apurar la línia, com aquells saltadors de longitud que saben que no poden passar-la si no volen córrer el risc de fer un salt nul.

Amb l'ajut i l'aval del Consell Consultiu, i també de l'Institut d'Estudis Autonòmics, el salt que s'ha fet és constitucionalment vàlid. El que passa és que la Constitució —no ens enganyem— és un text prou ambigu i interpretable, com totes i tots sabem, i que acaba entrant moltes vegades en el terreny de les voluntats, és a dir que no m'entendré més en aquest aspecte.

D'altra banda, és evident, per a qualsevol que es llegeixi el nou Estatut, que aquest no vulnera els drets ni els valors democràtics de la resta de pobles de l'Estat, que no planteja el trencament de l'Estat ni la independència de Catalunya. Aquest text no és de cap grup, ni tan sols del Govern, no és d'esquerres ni és de dretes; és un text consensuat, com ja he dit abans, pel 90 per cent dels representants del poble a la cambra catalana, que comparteixen —això sí— un mateix diagnòstic i que assumeixen que hi ha un pas necessari i imprescindible en aquests moments, que és comú, governi qui governi —ho repeteixo, governi qui governi—, per a Catalunya: cal un nou estatut.

No com a objectiu últim de ningú, sinó com a instrument decisiu per a tots. Per a tots aquells, evidentment, que tinguin intenció de fer exercici de govern a la

Generalitat de Catalunya, i no haver de fer-ho amb les mans lligades. Lligades al que deia abans: un finançament insuficient i en mans de l'Estat, i un àmbit competencial fraccionat.

Hi insisteixo, aquest és l'Estatut del Parlament, amb tota la càrrega de significació que això comporta. Entre d'altres, és un indicador del canvi en la cultura política i en la governació del país que ha tingut lloc de les darreres eleccions ençà, del Pacte del Tinell com a palanca de transformació. Des d'aquell moment s'ha renovat el protagonisme del Parlament en l'obra legislativa i, sobretot, amb l'Estatut. Per això és important el nom d'«Estatut del Parlament», perquè no és d'un partit, ni d'una persona, ni d'un govern que imposi res: és l'Estatut de tots, ja que en el Parlament es recullen les diferents visions del país.

Voldria remarcar també el valor que té i ha tingut la unitat política en tot aquest procés. Unitat des de la diversitat, unitat que ha integrat les diferències i ho ha fet a partir del debat. Això és, entre altres coses, símptoma de maduresa i el camí que cal seguir en el futur. I avui, a més a més de ser Sant Ernest, 7 de novembre, recordo que, parlant d'unitat, és precisament l'aniversari de la fundació de l'Assemblea de Catalunya.

Una altra cosa molt important: tant el 30 de setembre al Parlament com el 2 de novembre al Congrés dels Diputats, la unitat, que va ser clau per a l'èxit de l'empresa, va representar un punt d'emoció col·lectiva i d'orgull de pertànyer a un poble, a una col·lectivitat, com feia anys que en aquest país no en gaudíem.

Amb aquest nou Estatut, i com bé es va dir en el Ple del Congrés de la setmana passada, no estem pas trencant l'esperit democràtic de la Transició; al contrari, estem precisament fent un acte d'aprofundiment d'aquest principi. Potser en el fons estem marcant la línia entre una època passada, la de la Transició, i una època de futur que ha de mostrar la Catalunya del segle XXI, i potser també, en aquest mateix àmbit, les relacions que s'han d'establir amb l'Estat al llarg dels propers anys. Traspassar la línia només es pot entendre com una evolució de la nostra societat i de la nostra història.

Hem procedit d'acord amb les regles, d'acord amb el procediment, seguint la voluntat majoritària del poble català, expressada en els seus representants, escollits amb vot lliure, i estem ben oberts al debat, al diàleg, a escoltar alternatives, que no és el mateix que acceptar retallades que se'ns vulguin imposar.

Els estatuts d'autonomia són cosa de dos, essencialment de dos; en el nostre cas, de Catalunya i l'Estat espanyol, i així està plantejada la seva reforma. I, de la mateixa manera que dos no es barallen si un no vol, tampoc no pacten si un no vol. Però, com ja ens va passar en l'elaboració del text aquí a Catalunya, no es tracta d'anar demanant renúncies, sinó de fer servir la imaginació, la creativitat política i el diàleg. Si hi ha aspectes que una de les parts considera inacceptables, el que cal és trobar solucions que no ho siguin, i no sempre han de sorgir de la renúncia. Els experts en resolució de conflictes diuen que sempre acaba existint una sortida. Cal diàleg, saber exactament què volen i què no volen els uns i els altres, i al final, si hi ha voluntat d'aconseguir-ho, sempre hi ha sortides.

Nosaltres hem demostrat que ho sabem fer, nosaltres ho hem fet. En sabran menys els representants de l'Estat en la negociació que ens espera?

Vull insistir-hi una altra vegada: és l'Estatut del Parlament de Catalunya; per tant, exigeix, per damunt de tot, respecte, respecte democràtic al procediment, a la seva legitimitat, per dignitat democràtica. Atacar la legitimitat de la proposta és criticar la legitimitat de tot el sistema democràtic. Se'n pot compartir o no el contingut; això és una altra cosa. Però no se'n pot negar la legitimitat, el valor democràtic.

I també, en tant que el Parlament representa el poble de Catalunya, cal exigir respecte per dignitat nacional. Posar en dubte la legitimitat de la proposta és atacar les institucions de Catalunya, és atacar els nostres drets, la capacitat d'autogovern, la nostra identitat. Hi insisteixo, no estic parlant de continguts; estic parlant de la legitimitat de la proposta. L'Estatut, ha quedat clar, és una aposta democràtica, si és que algú encara no ho veia així.

Centrem-nos ara en l'altre qualificatiu en el qual també vull posar l'accent: una aposta moderna. Si busquem «modern» al diccionari, no hi ha cap sorpresa: «modern» vol dir 'del temps present'. I què diu el temps present?

En primer lloc, i com ja he manifestat anteriorment, és un temps de canvis, de canvis accelerats, a tot arreu, al món sencer: globalització, revolució de les noves tecnologies, construcció de la Unió Europea, grans moviments migratoris, canvis demogràfics, canvis productius, econòmics, socials... Canvis i més canvis accelerats que incideixen sobre l'interior de Catalunya, sobre els nostre entorn immediat, sobre els col·lectius, sobre les persones, sobre el món empresarial i laboral. És el que deia al principi del canvi multidimensional.

I, afegint-ho al que abans explicava, no està canviant també el marc de relacions institucionals? Vull dir, la piràmide comença a ser tan pròpia del present, tan moderna, com ho és avui dia l'imperi dels faraons. S'obre pas al concepte «xarxa», que s'estén en les dinàmiques institucionals com s'ha estès la xarxa d'internet per tots els indrets del món desenvolupat.

Un exemple: la Unió Europea; ho descrivia fa uns dies en un article, i hi ha fet referència abans el president Rigol. El Parlament acollia la IX Assemblea plenària de la CALRE, la Conferència d'Assemblees Legislatives Regionals Europees. Agrupa setanta-quatre parlaments de vuit estats de la Unió Europea que presenten, en major o menor grau, una certa descentralització legislativa: Alemanya, Àustria, Bèlgica, Finlàndia, Espanya, Itàlia, Portugal i el Regne Unit. Tancàvem un any de molta feina, en què el nostre Parlament ha exercit la presidència de l'organització.

Doncs era allí, presidint l'Assemblea, i, escoltin, acabàvem d'aprovar la Declaració de Catalunya, quan el paral·lelisme se'm va fer inevitable. Potser a la península hi ha molta gent que no entén la proposta que vam aprovar a la cambra catalana i que la setmana passada era presa en consideració al Congrés dels Diputats; hi veuen amenaces, fins i tot jo crec que hi veuen fantasmes. Però en el marc europeu, en els camins que s'estan dibuixant a Europa, i sobretot després del «no» francès i

holandès al Tractat constitucional, el nou Estatut no només hi encaixa, sinó que hi té encara més sentit.

Els allí presents coincidíem que les properes passes del procés de construcció de la Unió Europea, el camí per a superar l'actual situació de bloqueig, per a connectar amb la ciutadania i aplicar d'una vegada per totes de forma eficient el principi de subsidiarietat, passa per tenir en compte les realitats regionals, no solament o no merament com a subestructures dels estats, sinó com a nivells politicoadministratius amb dinàmiques pròpies. Més enllà de criteris polítics, és un plantejament d'efectivitat i d'eficàcia; per tant, de modernitat.

És a dir, és inevitable adaptar les dinàmiques de la Unió Europea a les realitats regionals, que són plurals però que estan connectades, i assumir que Europa no és una gran piràmide, sinó una gran i complexa xarxa on tots som importants, on tots hem d'estar relacionats, units sense ser només un, diferents però amb un projecte comú.

En aquella assemblea plenària, els presidents dels *Landtage* de Baden-Württemberg o de Voralberg, els dels consells regionals de la Toscana o de la Llombardia, els dels parlaments d'Escòcia o de Flandes, els presidents dels parlaments d'Euskadi o d'Andalusia i tants d'altres entenien sense cap problema que representem realitats diferenciades amb identitats pròpies, amb projectes compartits que sobrepassen les fronteres estatals i, tots junts, amb un somni comú: una Europa on les persones visquin millor.

Units però no únics, pluralitat d'identitats en un projecte comú: aquest és el camí d'Europa. Bé, el projecte comú no exigeix negar la pluralitat ni el manteniment d'identitats diferenciades que poden viure sense conflicte i usar diferents llengües. Només cal trobar els punts d'acord i respectar la llibertat de les parts.

El nou Estatut és, doncs, una proposta que s'inscriu en aquesta actualitat d'Europa, és una proposta moderna, connectada als nous temps, que segueix la direcció dels vents actuals. El problema és que fem una proposta moderna per a una Catalunya moderna i ens trobem amb resistències que no accepten un estat modern, d'acord amb els temps actuals, sinó que el miren de preservar amb estructures pròpies de segles anteriors.

Encara que veus alarmades no ho vulguin acceptar, els temps estan canviant, i no és pas pel que anomenen «xantatges nacionalistes». L'Estat espanyol conté diferents nacions, i al cap i a la fi hi ha diferents nacions per raons històriques i, a més, perquè la nació és una voluntat i la voluntat no es pot imposar.

Però no està canviant el que ja era, l'existència de diferents realitats nacionals que conviuen en l'Estat espanyol –no aspiracions: realitats. El que realment està canviant és el món, la societat. I és en aquest nou escenari que el vell centralisme resulta poc acceptable socialment i poc competitiu econòmicament.

En el terreny simbòlic, l'actual Govern de l'Estat ha fet algunes passes, com la dels mal anomenats «papers de Salamanca» –que es podrien anomenar directament «els arxius de la dignitat»–, tot i les alarmades invocacions centralistes, quan de fet

allò alarmant era haver d'esperar trenta anys després de la mort del dictador perquè es retornessin als legítims propietaris els documents que eren botí de guerra. Un gest imprescindible, positiu, però insuficient per a fer entendre que la convivència en un estat no es pot sostenir per més temps sobre el resultat de guerres pretèrites. Un gest de dignitat.

Els gestos simbòlics són positius, i n'esperem més, però és urgent també fer gestos, transformacions, de caràcter econòmic, productiu, en inversió, en infraestructures.

Posem l'exemple dels aeroports, per posar-ne només un. Resulta sorprenent que, en lloc de potenciar internacionalment l'aeroport de Barcelona, com per exemple es fa o s'ha fet històricament en altres països, com Alemanya –penso en ciutats que no en són la capital: Frankfurt i Munic, que tenen aeroports potentíssims, i és un fet que a més a més dóna prestigi, que dóna més capacitat de mobilitat, que augmenta la competitivitat–, doncs, en lloc d'això, a l'Estat espanyol es manté i fins i tot s'incentiva un model amb un únic aeroport de referència, i la resta no deixen de ser condemnats a un segon nivell. Això què fa, al final? Perjudica empreses i persones de tot el territori.

No podem continuar sotmesos a aquest esperit centralista que bloqueja el progrés de part de l'Estat, que també es va posar de manifest fa uns dies en les sorprenents reaccions que seguiren l'anunci de l'OPA de Gas Natural sobre Endesa. Per tant, l'actual Govern de l'Estat ha de mostrar la seva utilitat com a garant de drets i llibertats, la seva capacitat d'afrontar el repte d'adaptar les estructures de l'Estat a la realitat actual, ser un estat modern, propi del segle XXI.

Però un matís, i un matís important: jo, sincerament, crec i penso que els catalans no volem imposar canvis a ningú; entre altres coses, perquè imposar no forma part de la cultura del nostre poble. De manera que amb la nostra proposta, amb la proposta d'estatut, no demanem canviar l'Estat sencer, no demanem canviar la Constitució; aquest és un altre debat, és un debat necessari però és un altre debat. Demanem la modernització pel que fa a la relació amb nosaltres; creiem que cal canviar determinats marcs i concepcions, però només demanem per a nosaltres el que és just: una major llibertat, una major seguretat, una modernització del que és caduc en el món actual.

Al cap i a la fi, és aquella idea de millorar el món començant per un mateix, traslladada en aquest cas a l'Estat espanyol. Creiem que cal posar al dia moltes coses d'aquest Estat, però per ara ens limitem a demanar que es modernitzi allò que ens afecta, que ens permeti al seu torn modernitzar Catalunya.

Per últim, permetin-me traslladar-los una sèrie de reflexions amb relació al context present i al que ens espera properament amb relació al nou Estatut. I voldria començar fent una defensa de la qualitat jurídica del text del projecte de nou Estatut.

En diversos debats en diversos àmbits, diverses veus crítiques, polítiques i mediàtiques, han arribat a posar en qüestió la qualitat jurídica del text i l'han criticat, per exemple, per la seva extensió excessiva. Doncs, és clar que és un text més extens

que el de l'Estatut vigent, i ho és perquè regula més matèries; per exemple, perquè inclou un títol de «Drets, deures i principis rectors». I ho és també, com diu el Consell Consultiu –i permetin-me citar-ho textualment–, i em sembla que és important, per «la seva nova tècnica legislativa d'assumpció de competències, que renuncia a la clàusula del “sens perjudici” i opta per la definició casuística i detallada, dins de cada àmbit competencial, de submatèries o perfils competencials». I hi afegeixo jo que a ningú no el podrà sorprendre que, després de vint-i-cinc anys de patir els perjudicis del «sens perjudici», els redactors de la Proposta del nou Estatut hagin optat per una tècnica legislativa moderna que precisa amb claredat l'abast de les competències de la Generalitat.

Vull també aprofitar l'avinentesa per expressar l'orgull que ens van fer sentir col·lectivament els tres representants del Parlament que van anar al Congrés a presentar la Proposta de l'Estatut. Tot sovint es critica els polítics, de vegades de manera injusta, però crec que és just en aquests moments que es faci un reconeixement públic de la brillantor de les tres complementàries intervencions que van fer el senyor Mas, la senyora de Madre i el senyor Carod-Rovira. Van ser uns digníssims representants del Parlament de Catalunya, i per tant del poble de Catalunya.

Estem, doncs, davant d'un problema de contextos. Hi insisteixo: crec que no és tant un problema de continguts, del que demanem, sinó de contextos, marcats per una furiosa campanya en contra que condiciona massa opinions, tot amenaçant els interessos privats de les persones.

Davant de tot això, és bàsica la unitat, mantenir la unitat del 30 de setembre, mantenir la unitat del 2 de novembre, la que ens ha portat històricament als èxits en aquest nostre país. I en aquest sentit vull reivindicar el paper del Parlament com a fonament d'aquesta unitat, el Parlament de Catalunya, que ha exercit com a veritable centre de la vida política catalana. Ho he dit abans: l'Estatut no era una qüestió de Govern i d'oposició, era de Parlament, i es va aconseguir per la unitat.

I això és important perquè en països de sobirania limitada, com el nostre, es fa molt més necessari desenvolupar una part de l'activitat política des de la unitat, perquè això enforteix doblement: de cara enfora, però també de cara endins. I accelera, amb la pedagogia que conté, els processos d'incorporació de la gent acabada d'arribar. El debat de l'Estatut serà una mena d'escola, d'assignatura, en què la població recentment arribada podrà aprendre quin és el seu nou país.

I el mateix Parlament, per la seva connexió amb la ciutadania, perquè és la institució dels representants escollits directament pel poble, ha de jugar un paper clau en la fase final, sobretot en el referèndum amb què la ciutadania de Catalunya ha de validar tot aquest procés. En aquest referèndum, hi insisteixo, el Parlament, que pot simbolitzar aquesta unitat assolida, que representa la ciutadania, crec que pot i ha de jugar un paper clau de mobilització i de manifestació de la unitat aconseguida.

Ara és temps de negociacions tranquil·les i raonades amb els representants que designi el Congrés amb el Govern de l'Estat, però al mateix temps és hora d'expressar la unitat i de la mobilització. Ens cal mantenir, més que mai, la unitat en tot aquest procés; no podem fer la guerra cadascú per la seva banda.

Això exigeix posar-nos les coses fàcils, els uns als altres, en tot el que envolta aquest tema, no posar-nos dificultats, saber separar aquest tema de les qüestions del dia a dia, el que ja ens deia fa segles Muntaner amb l'exemple de la mata de jonc: «I si algú em demana: “Muntaner, quin és l'exemple de la mata de jonc?”, jo li responc que la mata de jonc té una força que, si tota la mata lligueu ben fort amb una corda i tota la voleu arrencar alhora, us dic que deu homes, per molt que estirin, no l'arrencaran, ni encara que més s'hi afegissin, i si en traieu la corda, de jonc en jonc l'arrencarà tota un xiquet de vuit anys, que ni un sol jonc no hi quedarà.»

A aquest Estatut li cal l'ajuda de tots, de tots els partits, de tota la societat. Potser no és el text ideal per a ningú, però és el punt comú, l'instrument comú que ens ha de servir a tots. Cal, doncs, aparcar diferències en tota aquesta qüestió.

I cal mobilitzar-nos. A l'altra banda ho han fet a la brava, han alarmat tot el que podien i més, han falsejat el que aquest projecte d'estatut és, per a crear un estat d'opinió que pressiona en contra de la proposta. Ens toca equilibrar aquest estat d'opinió, però no pas amb alarma, no pas amb paraules violentes, sinó carregant-nos de raons i d'arguments.

Tenim al nostre favor que és una proposta que és democràtica, moderna, legítima, que és necessària. Per tant, no ens posem nerviosos; serenitat, tranquil·litat. Només han d'estar nerviosos els que no tenen arguments per a dialogar i debatre, per a parlar amb normalitat.

A nosaltres no ens cal l'amenaça, però sí que ens cal la mobilització de la ciutadania. És l'hora de la implicació col·lectiva, de la participació de les persones en la comunitat. Cal mostrar que Catalunya és allò que sempre diem: un poble assenyat però participatiu, que si no es desentén dels problemes del món, si és capaç d'ocupar carrers per a demanar la pau o bé una situació millor en altres països, per què no ha de demanar també les millores que Catalunya necessita?

Al conjunt de l'Estat espanyol li ha de quedar clar que és l'obrellaunes de la política catalana, que és la peça fonamental de l'escenari de negociació del poder polític, econòmic i cultural de Catalunya, que no és un caprici de polítics, ni és una qüestió de què es puguin desentendre.

Els temps canvien. Catalunya ha parlat i no es pot acceptar que se'ns menystingui. Per dignitat, i perquè no ens en podem permetre el luxe. Però és que Espanya tampoc no se'l pot permetre, aquest luxe.

Ara no és el moment de parlar de retirar o no la Proposta de nou Estatut. Ara no toca llançar amenaces a les Corts, perquè a elles els correspon el seu paper en el procés d'elaboració de l'Estatut.

De tota manera, un fracàs del procés no és només un fracàs del Parlament, no és només un fracàs per a Catalunya. És un fracàs de l'Estat, i molt estrepitos, un fracàs que Espanya arrossegaria durant molts anys. Un fracàs vol dir que no es permetria que Catalunya disposés dels instruments que necessita per al seu futur, i, si no els tenim, augmentaran les mancances i els dèficits. És absurd pensar que l'afebliment de Catalunya no repercutirà negativament en el conjunt de l'Estat.

Hi vull insistir: l'Estatut no és només una qüestió de reivindicació nacional. És una necessitat pràctica per a l'eficiència i l'eficàcia de l'acció política. Quin estat està disposat que una de les seves parts més actives i productives perdi competitivitat?

I, d'altra banda, un fracàs voldria dir també que les forces polítiques que pretenen governar l'Estat no volen comptar amb la voluntat de col·laboració que ha expressat històricament el catalanisme polític. I caldria, de Catalunya estant, replantejar moltes coses.

Deixin-me citar un article recent de Manel Castells. Hi deia que «tota constitució és fruit d'un consens en un moment donat, i ha d'evolucionar segons les circumstàncies, ja sigui via esmenes, jurisprudència o lleis complementàries que ajustin el text a la societat, no a la inversa. El veritablement essencial en un món d'identitats vives és que no siguin excloents. L'exclusió de l'altre és el principi del fonamentalisme i, per tant, de la violència.»

Deixin-me acabar amb un conte, amb una faula xinesa. Diu que parlaven un bambú i un roure. Parlaven i feia vent, molt de vent, cada cop més vent. Davant els cops de vent, el roure feia ostentació de la seva força, mentre el bambú s'inclinava a banda i banda. El roure es reia del bambú, el menystenia; ell era fort, i dèbil el bambú. Però arribà un huracà, el vent es va transformar en huracà, i, tot i resistir-se amb l'habitual fermesa, el roure fou arrencat de soca-rel, mentre que el bambú, adaptant-se al vent, tot i la seva aparent fragilitat, va resistir a la força dels vents, perquè era elàstic, era flexible, s'adaptava als vents. No s'enfrontava al vent, no feia com el roure, no el mirava de vèncer, sinó que hi col·laborava.

Bufen vents de canvi. Si es pretén mantenir un model rígid, un estat robust però inflexible, incapaç d'adaptar-se a aquest vent, si al final el vent dels temps es torna huracà, pot acabar arrencant-li les arrels.

Moltes gràcies.

(Aplaudiments.)

COL·LOQUI

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Bé, comencem el col·loqui. Qui té la primera paraula? *(Pausa.)* Sí, el senyor August López, de Càrniques Vic.

El Sr. August López Alejandro

Bona tarda. Senzillament, m'ha agradat. I, com que tinc sempre fama de fer preguntes, i potser algunes preguntes ximples, avui no li'n vull fer ni una. Només el vull felicitar i demanar que traslladi, si us plau, la felicitació als tres ponents –jo he tingut l'honor de fer-ho amb la senyora diputada de Madre a l'entrada–, que els la traslladi per la presentació tan prestigiosa que es va fer de Catalunya la setmana passada.

I només fer-li un prec: que si us plau, pel bé de les empreses que sap que estem rebent pressions de l'exterior –jo mateix fa quinze dies li ho vaig comentar personalment–, doncs, diguéssim, expliqui a la resta de la península que els catalans no els volem prendre res, que només volem regularitzar la situació.

Res més, gràcies.

El president

Moltes gràcies a vostè, en tot cas.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Preguntes. (*Pausa.*) Comença la primera pregunta; qui la fa? (*Pausa.*) Sí, el senyor Pere Comas, advocat.

El Sr. Pere Comas

President, una de les coses que es comenten és la dificultat de traslladar a la ciutadania –una ciutadania que, a més, ha canviat molt aquests últims deu anys– el contingut del perquè de l'Estatut, és a dir, aquesta necessitat de transformar l'Estat que jo crec que vostè ha explicat molt bé; la dificultat de fer arribar a la ciutadania que no estem discutint simplement unes competències o un dèficit fiscal, sinó a més un instrument per a la millora de la vida, de la vida del ciutadà, de la seva implicació en un món realment global.

La seva última part, jo penso que és una part que hauria d'anar al començament. És a dir, des del 79 fins avui, la transformació ha estat brutal: de les nostres relacions, de les empreses, de la societat, de la relació amb la Unió Europea. Per tant, hi ha una dificultat, tenim una dificultat a explicar als nostres ciutadans, jo penso, el perquè d'aquesta transformació, no simplement per una discussió amb l'Estat, sinó per això que vostè en diu «la modernitat». I aquí hi ha una gran dificultat de translació d'aquesta discussió a la ciutadania. Què en pensa?

El president

A veure, és complicat, el tema, no? Entre altres coses, perquè jo crec que sí que hi ha una part molt important de la ciutadania d'aquest país que, si bé és cert que en un cert moment –i en això penso que tots plegats hem fet prou autocrítica– el debat de l'Estatut a Catalunya va ser feixuc, llarg, pesat, d'altra banda era necessari perquè poguéssim tenir el resultat final que va tenir. I això, jo crec que la ciutadania no sé si ho va arribar a copsar, sobretot en funció del resultat final, i, per tant, hi havia aquella acusació tan típica de dir: «Bé, és que només sabeu parlar del mateix. L'Estatut no interessa a la gent, l'Estatut no resoldrà res.» Doncs bé, aquesta era una situació que jo crec que, quan arribem a un acord i quan hi ha una proposta aprovada pel Parlament, això jo crec que aixeca moltes sospites, no? És a dir, aquí deixem de ser, d'alguna manera, gent que ha perdut el temps i passem a ser gent que ha aprofitat el temps per a construir una alternativa.

En aquest sentit també, vull dir-li que les audiències que hem tingut, tant a la sessió del Parlament de Catalunya –sobretot dijous a la nit– com a tot el debat que es va fer al Congrés dels Diputats, són espectaculars. I si són espectaculars a Catalunya és perquè la gent sent alguna cosa, li interessa el que es diu i el que es fa. I per tant, des d'aquest punt de vista, jo també crec que hi ha un punt d'emotivitat i d'identificació col·lectiva amb tot això, que em fa l'efecte que no és gratuït i que és molt important saber-lo valorar com cal.

En el moment en què nosaltres som capaços –quan dic «nosaltres» vull dir col·lectivament– d'explicar que aquest és un debat..., que, en definitiva, és allò de l'obrellaunes, no? És a dir, què ens interessa?, el que hi ha dintre de la llauna o l'embolcall? No, no, ens interessa el que hi ha dintre la llauna. Però, és clar, si la llauna està tancada, cal un obrellaunes, perquè el que tenim ara, l'Estatut que tenim ara, doncs, ja no obre cap llauna, està gastat. Doncs bé, el debat, sobre què el fem?, sobre l'obrellaunes o sobre el que hi ha dintre? Home, el fem sobre el que hi ha dintre. Aquesta és la gran qüestió.

I, com deia vostè, en aquests moments, per contextos molt diversos, perquè canvia el món, perquè ens passen per davant tot un seguit d'oportunitats que hem de saber aprofitar, perquè tenim al davant tot un seguit de reptes que acabaran essent problemes si no els enfoquem bé, tenim l'oportunitat històrica de transformar determinades coses.

Qualsevol transformació, en qualsevol societat, sempre és traumàtica. Més o menys traumàtica i d'una manera o d'una altra; evidentment, en aquest cas, nosaltres vivim en una societat civilitzada, prou madura perquè aquests traumes siguin traumes molt més situats en el debat. Però sempre passen coses, i, per tant, des d'aquest punt de vista, és clar, en aquests moments vivim en un moment de convulsió, perquè hi ha coses que canvien, i coses molt importants, i les que canviaran. Però, és clar, si no som capaços d'entendre que és el món que canvia, que és la societat que canvia i que, per tant, nosaltres ens hem d'adaptar a aquests canvis, malament rai.

Jo, sincerament, crec que la ciutadania, això, ho entén, sobretot si ho expliquem bé, que no sempre ho hem fet; és cert. Però si ho expliquem bé la ciutadania ho entén, perquè, en definitiva, doncs, vol dir això: que la societat cada vegada ens reclama més coses a tots plegats –parlo col·lectivament–, que al mateix temps és una societat més complexa, des de molts punts de vista, i, per tant, els reptes són més importants i més grossos, i s'ha de donar resposta a tot això. No és fàcil donar-hi respostes, però si no tenim les eines no les podrem donar. I això és el que entén la gent; jo crec que, això, ho entén la gent.

Segurament que el debat des del punt de vista mediàtic –i insisteixo que hem de fer tota l'autocrítica que calgui, eh?, no estic donant les culpes a ningú; en tot cas, me les estic posant en primera persona i col·lectivament– no ha ajudat que hi hagués aquesta percepció de la ciutadania sobre la utilitat, realment, del perquè es feia un nou estatut.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Més preguntes. (*Pausa.*) Sí, el president Xicoy, i després la Roser Ràfols.

El Sr. Joaquim Xicoy i Bassegoda

Amb la major confiança que em dóna haver ocupat, no la cadira, com abans heu dit, sinó la butaca de la presidència del Parlament, parlaré de tu a tu. Potser seré una mica indiscret, però –això, ja ho he dit unes quantes vegades públicament– ja he complert els vuitanta anys, per tant ja he entrat a la senectut i ja he entrat en l'època en què, als vells, tot se'ls perdona, i per tant puc parlar amb absoluta llibertat. A mi, el llenguatge políticament correcte ja no em regeix, ja no m'obliga; vull dir, puc dir tot el que em surti dels nassos –perdó.

Us vull felicitar per la magnífica exposició que heu fet. Ho subscriuria, no diré totalment, perquè us diré una mancança que he trobat en la vostra exposició, que –siguem sincers– és la mare dels ous: no heu tocat la qüestió del finançament, que és fonamental –fonamental–, i és l'escull principal amb què ens trobarem a Madrid. I perdó per la indiscreció.

El president

Doncs, amb la mateixa confiança, president Xicoy, sí que l'he tocada. El que passa és que, evidentment, no l'he tocat a fons. L'he tocada com una qüestió tan òbvia i tan evident que no m'hi he entretingut, perquè forma part, una mica, del debat previ, no? Però és evident que jo crec que és la qüestió fonamental. És a dir, encara seré més explícit en aquesta qüestió: jo crec que si hi ha acord en el finançament hi haurà acord global i si no hi ha acord en el finançament no hi haurà acord. Vull dir, és així, però al mateix temps, doncs, és la realitat que hi ha.

Jo crec que ara explicar totes les qüestions del dèficit fiscal, tot el procés de les múltiples possibilitats que hi ha d'arribar a acords, de les múltiples vies que s'han d'explorar, evidentment, hauria pogut formar part de la conferència, però el temps també és limitat, i en aquest sentit per això m'he limitat a anunciar-ho com un dels dos elements. Jo he centrat el tema en dos elements, bàsicament, les competències i el finançament: la laminació de competències, durant aquests vint-i-cinc anys, s'havia de garantir que no tornés a passar, perquè a més a més ha format part, una mica, de la dinàmica política d'aquest país, per desgràcia, i en segon lloc, el finançament, que jo crec que he comentat fins i tot que era un sistema opac, caduc, que calia revisar a fons.

Jo crec, sincerament, que és una mica, com vostè ha dit, amb una expressió molt popular però que entendrà tothom, la mare dels ous, efectivament.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Per a la següent pregunta, la senyora Roser Ràfols, advocada del bufet Roca.

La Sra. Roser Ràfols

Senyor president, gràcies per la seva intervenció, i també a les forces polítiques que han assolit aquest acord per l'Estatut. Jo volia fer una pregunta, primer, i dir que crec que és important veure que l'Estatut ha interessat, i molt, de la mateixa

manera que la Constitució europea no va interessar gens, i això és perquè l'Estatut afecta, efectivament, les persones i les vides de la gent de Catalunya, i la Constitució europea no les afectava, perquè a més tampoc no hi havia un reconeixement de Catalunya, allà. Crec que hem de recordar-ho, això.

I la pregunta que volia fer era la següent. Quan parlem de l'Estat espanyol, quan veiem totes les intervencions en què la quarta força política a Catalunya és el Partit Popular, que és la segona força política a Espanya, i quan hi ha qualsevol qüestió que afecti l'Estat ens trobem sempre amb el comentari del president del Govern, que s'ha de dirigir al president de l'oposició, perquè són problemes d'Estat, i això s'ha de consensuar amb el cap de l'oposició. El cap de l'oposició és la quarta força a Catalunya. Crec que això és una disfunció que existeix i que no es pot obviar, però seria molt bo trobar una pedagogia per a explicar-nos i per a assumir i per a reconèixer aquesta disfunció.

Crec que, per exemple, els articles que ha publicat el Josep Maria Sòria a *La Vanguardia* ens hi han ajudat una mica, i, encara que això no es pugui canviar, seria molt bo sentir dels polítics alguna idea, no ho sé, potser una idea de conformitat amb aquesta situació que nosaltres assumim perquè és la llei, perquè és l'Estat, perquè és la Constitució, però, bé, que d'alguna manera és una mica insòlita, perquè la quarta força que aquí ens critica l'Estatut –que ha estat aprovat pel 90 per cent del Parlament–, doncs, és la força que ha de pactar els grans temes que ens afecten a nosaltres.

Sé que la pregunta és difícil, però si tenen alguna idea de fer pedagogia sobre això seria estupend sentir-la.

Gràcies.

El president

Bé, deixi'm començar pel tema que vostè comentava: la Constitució europea, que no va interessar. Jo abans he dit que precisament, fent una referència als «no» de França i Holanda, aquests «no» han bloquejat la Unió Europea. En una entrevista que vaig tenir fa poc amb el president Durão Barroso, ell deia: «Bé, la Constitució no té perspectiva de sortida imminent. França i Holanda han dit que no, Anglaterra té molts dubtes, Dinamarca també, etcètera; per tant, estem en un carreró sense sortida. Aquí el que toca és l'estratègia de Lisboa.» L'estratègia de Lisboa vol dir aplicar polítiques concretes en l'àmbit de noves tecnologies, etcètera; en fi, no els detallaré ara l'estratègia de Lisboa.

Què significa això? Significa que qui pot aplicar aquestes polítiques, curiosament, som nosaltres. És a dir, en aquest cas, és el Govern de Catalunya, els governs dits «regionals» en l'àmbit europeu. Evidentment, els parlaments també hi poden influir des del punt de vista de la legislació i del control, però curiosament agafem un paper diferent. És a dir, hi ha una possibilitat de construir Europa a partir d'una visió diferent, que, en definitiva, és una visió molt més propera al ciutadà. I llavors, si Europa no és propera al ciutadà per tot un seguit de motius, perquè és difícil tot l'entramat –Europa és un gran laberint, de vegades, on és impossible d'entrar–, una

via per a arribar a Europa o per a fer més propera aquesta Europa és precisament la política que fem des dels governs regionals.

El que passa és que, òbviament, això implica també un reconeixement implícit d'aquest paper i de tot el que representa; que no és el mateix el que nosaltres puguem fer en aquest àmbit que el que puguin fer, amb tot els respectes, determinades regions d'altres llocs d'Europa. Per tant, en aquest sentit jo crec que aquí hi ha una oportunitat molt important per a canviar determinades coses.

Amb relació a la segona qüestió que vostè plantejava, miri, jo, en fi, des del punt de vista ideològic, com vostès saben, tinc pocs punts en comú amb el Partit Popular. Ara bé, el sistema que tenim és el sistema democràtic. Abans he fet una defensa a ultrança del sistema parlamentari, perquè crec que és del que en definitiva ens hem dotat i el que ens dona més força, i, per tant, un partit que s'ha presentat a unes eleccions, que ha tret un percentatge de vots, que té uns diputats i unes diputades al Parlament de Catalunya, per mi mereix i ha de tenir totes les garanties per a poder exercir tots els seus drets, amb totes les conseqüències que això implica, encara que a mi no m'agradi. I, a més a més, això de vegades pot obstaculitzar el futur de determinades qüestions, és evident. Però això són els drets de les minories, en el cas de Catalunya, que en definitiva és una de les bases de qualsevol sistema democràtic. I, per tant, en aquest sentit, jo com a president del Parlament tinc l'obligació –i, a més a més, ho faig perquè m'ho crec– de defensar al màxim aquesta qüestió.

Es dona la circumstància, a més a més, que vostè parlava d'una força política que té un paper a Catalunya però que en té un altre a l'Estat espanyol, i un paper molt important a l'Estat espanyol. Tant de bo –tant de bo– que el paper del Partit Popular a l'Estat espanyol fos diferent; entre altres coses, perquè tot plegat seria molt més fàcil. Però també és evident que els partits polítics tenen les seves estratègies i que al final, doncs, és l'electorat qui passa comptes, no? A mi se'm fa difícil, en aquests moments, veure com es pot resoldre això, més enllà de la reflexió que cadascú pugui fer respecte a això. Jo crec que la seva reflexió és molt important i que, en tot cas, és una reflexió que els mateixos militants, membres, dirigents, del Partit Popular s'hauran de fer en el seu moment.

Ara bé, dit això, jo hi insisteixo: el sistema és el que és, diuen que és el menys dolent, per tant el que en aquests moments tenim, i precisament perquè crec en el sistema parlamentari, perquè crec, i de la mateixa manera que he dit abans, que ningú podia qüestionar la decisió que ha pres el Parlament de Catalunya des del punt de vista de la legitimitat –una altra cosa és el contingut, però des del punt de vista de la legitimitat ningú no la podia qüestionar–, jo també en aquest sentit hauria de fer tots els esforços que calguessin per a defensar que el Partit Popular pogués expressar les seves opinions amb total llibertat i, per tant, aplicar les seves estratègies, encara que no m'agradi.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Per a la següent pregunta, el senyor Josep Maria Merino, advocat del bufet Merino.

El Sr. Josep M. Merino i Coll

Senyor president, en primer lloc, felicitar-lo per l'exposició del dia d'avui i ratificar les paraules del president Rigol quant a la seva tasca integradora i –permeti'm l'expressió– pencaire en el Parlament de Catalunya.

Dit això, voldria sortir al pas d'un article que aquests dies ha creat polèmica, del nostre estimat amic i antic president senyor López Burniol, un home per qui tinc totes les meves simpaties a títol personal i, a més a més, un agraïment per tot el que ha fet per tots nosaltres. I no crec que aquí cap dels fundadors tingui absolutament res a dir de la seva tasca, sinó al contrari, agrair-la-hi moltíssim, no?, però jo crec que en aquest moment s'ha equivocat. I dic això perquè ell ha dit exactament això en el seu article: diu que l'Estatut col·loca els interessos particulars de Catalunya per sobre dels generals d'Espanya, que suposa la fallida de l'Estat espanyol i que la seva redacció i el seu esperit signifiquen un triomf de l'ideari nacionalista. Bé, no hi estic d'acord, però en qualsevol cas tampoc no seria res estrany, perquè democràticament cal acceptar-ho tot, no?

En moltes converses amb ell i escrits creuats amb en López Burniol, jo fa anys que li comento –i també en converses privades amb la nostra amiga i diputada Manuela de Madre– que l'única manera que hi havia de poder superar una constitució creada a la llum del postfranquisme, amb totes les mancances que sabem que significava la força que tenien en aquell moment els poders fàctics, era precisament amb un impuls donat per una catalanització que li calia de les bases del PSC, i amb el suport específic d'Esquerra Republicana, que arrossegaria d'una manera claríssima, tal com ha succeït, Convergència i Unió. Amb aquesta entesa, jo crec que s'ha fet i que es continuarà tirant endavant aquest Estatut.

Però jo li volia preguntar una cosa: creu que no hi haurà en el parlament espanyol cap mena de camí torçat ni cap mena de particularisme que, d'alguna manera, entorpeixi el camí que fins ara hem fet? –em refereixo als diputats i diputades que representen el Parlament de Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Bé, els meus respectes també pel senyor López Burniol, i a més a més vam sopar junts deu fer quinze dies o tres setmanes i vam tenir ocasió de comentar alguns aspectes, no del seu article, que encara no estava publicat, sinó dels seus dubtes. I, en tot cas, jo respecto absolutament el contingut del seu article, però no estic d'acord amb algunes afirmacions que s'hi fan, no? Per exemple, que l'Estatut és un triomf de l'ideari nacionalista. És que això no és cert. Ens hauríem equivocat tant, si fos així! És a dir, deixin-me tirar una mica enrere, i perdonin-me.

Aquest no és un estatut que porti un cognom al darrere. Quan es va començar tot el procés, el senyor Rodríguez Zapatero va deixar molt clar aquí que havia de ser un estatut que havia de complir dues condicions, fonamentalment: que fos constitucional i que fos consensuat. I les dues condicions s'han complert. És constitucional; ja

ho he dit abans: l'avalua el Consell Consultiu. En fi, jo crec que en aquests moments hi pot haver matisos, però només matisos, i els matisos sempre es poden corregir, però globalment és un estatut constitucional. I està consensuat pel 90 per cent dels diputats i diputades del Parlament de Catalunya. És que jo a vegades també reclamo, d'alguna manera, que, és clar, tots ens podem equivocar, però tant, tant, tots, vol dir que ens podem equivocar? Jo en aquest sentit crec que s'ha de fer aquesta reflexió.

I, per tant, des d'aquest punt de vista aquest no és un estatut dels nacionalistes. Entre altres coses, perquè Catalunya, per sort, no s'ha plantejat mai aquesta dualitat: els nacionalistes contra els que no ho són. Aquí hi ha hagut sempre una línia transversal –abans he fet referència a l'Assemblea de Catalunya, en tant que avui és 7 de novembre, i la torno a fer–, i aquest Estatut s'aconsegueix i aconseguim que s'aprovi al Parlament de Catalunya gràcies a això també: que hi ha hagut, d'alguna manera –això sí–, segurament, un gran pacte del catalanisme polític. Però és que el catalanisme és una concepció absolutament integradora –absolutament integradora. Fins i tot penso que l'altre dia el senyor Piqué es definia com a catalanista. Vull dir que en aquest sentit jo crec que hi ha un marge molt gran de maniobra.

Que és un estatut catalanista? Sí. Que és un estatut nacionalista? Bé, jo crec que aquí és on hi ha el matis, no?, i la diversitat, i sempre hem d'intentar veure la diversitat com un valor, no com un obstacle. I en cap cas –en cap cas– els interessos de Catalunya no prevalen per damunt dels interessos d'Espanya. Que hi ha moments de conflicte? Doncs, i tant!, i tant que sí! Però és que caldrà veure com es resolen, aquests conflictes. D'entrada no donem res per fet, ni per perdut, ni per guanyat tampoc. Per tant, aquesta és la gran qüestió que en aquests moments cal resoldre.

Què passarà al Congrés dels Diputats? No ho sé. Jo crec que, escoltats els discursos, tal com es van fer, com he dit abans, la presentació que vam fer de Catalunya va ser una presentació impecable; és a dir, vam posar damunt la taula arguments i ganes de tirar endavant, i de trobar solucions, i d'estendre mans, i de construir ponts. Bé, a partir d'aquí, com he dit abans, dos no es barallen si un no vol i dos no pacten si un no vol també, no? Jo estic convençut que hi ha una voluntat de pacte per part del Govern de l'Estat i de les forces, en aquest cas concret del PSOE. I de la manera com estan les coses en aquests moments des del punt de vista de la situació política, de les actituds i de les estratègies de cada partit, respectables, però que cada partit fa la seva, el que és evident també és que no hi ha gaires sortides –no hi ha gaires sortides. Per tant, això a mi em fa ser optimista.

El que hem fet a Catalunya, ara sembla que hagi estat molt fàcil, però ha estat d'una complicació extraordinària; arribar on hem arribat a Catalunya ha estat difícilíssim. I a vegades, bé, com que ja ho tenim, no ho valorem. No, no, escolti, valorem-ho, perquè ha costat molt. Si hem arribat on hem arribat a Catalunya, per què no podem continuar en la mateixa línia i arribar on volem arribar en l'àmbit del Congrés dels Diputats?

Que no serà fàcil? Per descomptat. Que hi haurà interessos particulars que prevaldran? Segur. Però davant d'això el que hem d'imposar és racionalitat, arguments

—que els tenim—, i intentar trobar solucions. Abans el president Xicoy ho apuntava molt clarament: el tema del finançament és clau. No és l'únic, però és clau. Jo crec que, si a poc a poc anem avançant i anem aconseguint pactar determinats temes, els particularismes aquí no tindran res a fer.

I jo, de la mateixa manera que vaig ser optimista durant tot el procés de negociació de l'Estatut —tot i que de vegades costava molt ser optimista, de veritat, però malgrat tot al final ens en vam sortir—, ara també crec que tenim una mica l'obligació de ser optimistes, en el sentit que, si hem arribat fins aquí, no podem ara aturar-nos, hem d'arribar fins al final.

I atenció: quan dic «arribar fins al final», no vull dir, hi insisteixo, renunciar a res, eh? Jo crec que el gran èxit que hem tingut és que hem arribat molt lluny. Aquest és un estatut constitucional i és un estatut consensuat, però ambiciós, que era l'altra gran condició que nosaltres mateixos ens havíem autoimposat. Doncs bé, aquests tres elements que han servit perquè aconseguíssim el que hem aconseguit, ara els hem de continuar aplicant. No podem renunciar a cap dels tres.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Hi ha diverses preguntes, però ja, per l'hora, la darrera, la farà la senyora Montse Pinyol, advocada. Senyora Montse Pinyol, té la paraula.

La Sra. Montserrat Pinyol

Jo li voldria preguntar, amb relació a un fet que he sentit avui, la seva opinió. Aquest matí, a les vuit, he sentit a la Cadena SER un sondeig que fan els dilluns amb relació al que havia passat al Congrés dels Diputats sobre la presentació de l'Estatut i dels tres diputats catalans que tan bé van representar Catalunya. Han fet una diferenciació entre el que pensava el poble català i el que pensava l'Estat espanyol: a Catalunya, pràcticament la majoria dels ciutadans hi han estat d'acord i l'han recolzat quasi amb el mateix percentatge que estàvem representats pels partits; a la resta de l'Estat espanyol, evidentment amb un percentatge molt baix, no comprenien el que els catalans havíem reivindicat. I després, en la intenció de vot, el que més m'ha preocupat és que havia baixat Rodríguez Zapatero i havia pujat crec que quasi quatre punts el PP. Bé, aquestes manifestacions que hem tingut els darrers dies a València i a Madrid, amb aquesta oposició d'esbranc i destructiva del PP, és clar, em deixen desolada.

I, això, ho lligo una mica amb el que ha dit el senyor de Càrniques Vic quan ha fet la pregunta. La setmana passada vaig tenir l'ocasió d'estar quatre dies en unes jornades a Logronyo. Van fer una presentació el president de la Comunitat, que és del PP, i l'alcalde, que és del PP. Eren unes jornades que no tenien res a veure amb l'Estatut de Catalunya, i a la presentació van parlar del tema aquest. Hi havia magistrats del poder judicial i altres persones. Bé, al llarg de quatre dies, tens ocasió de parlar fins i tot amb alguns magistrats d'alguns altres indrets de l'Estat espanyol, i deien: «Claro, si dejamos de comprar los productos catalanes...» I jo vaig recordar

un article molt interessant que va sortir, crec que era a l'*Avui*, i els vaig dir: «No, no, us equivoqueu. Són més els productes de Logronyo que comprem a Catalunya, que els que La Rioja compra a Catalunya.»

Crec que això també és important que es comenci a dir i que ho sàpiguen, perquè he tornat desolada de Logronyo, amb un anticatalanisme com feia temps que no el sentia a la pell, i, després del que avui he escoltat a la SER, he dit: «Bé, una altra vegada, històricament, els catalans tornem a estar sols.»

Què opina vostè, president, d'això que li acabo de dir?

El president

És cert que una certa sensació de solitud, des del punt de vista global, en l'àmbit d'Espanya, l'hem sentida, i l'hem sentida tots plegats, i una certa incomprensió. Confesso que també queda compensada per la gran sensació de companyia que hem sentit a Catalunya. És a dir, si la reacció del poble de Catalunya no hagués estat la que ha estat, i sobretot de la gent que ha sentit, que ha vibrat amb tot el procés, i que d'alguna manera és allò que dius que hi ha país, aquí al darrere, hi ha país, doncs, difícilment allò altre ens faria pensar en moltes altres coses. Però, com que tinc la sensació que estem forts, això ens permet afrontar el futur amb optimisme i amb garanties.

Ara bé, és evident, com he dit abans, que no podem badar en aquesta qüestió, és molt delicada; evidentment que s'ha de tractar amb molta cura. I tractar-la amb molta cura vol dir tractar-la amb molta intel·ligència. Nosaltres no podem anar amb arguments com els que utilitzen contra nosaltres, sinó que hem de posar damunt la taula arguments molt raonats, molt pensats, molt racionals, que en definitiva és el que sempre, espero, acaba triomfant.

I en aquest sentit jo crec que ara és un moment difícil, per tot el que representa. Pel que fa a la batalla mediàtica, en aquest sentit, vostè ha parlat de la SER, i la SER, encara; però podríem complicar-ho molt més, tot plegat, amb altres mitjans, en els quals fins i tot hi ha moments que et plantejes moltes coses, no? Realment, allò de la democràcia de paper que hi havia en l'època de la dictadura —els parlaments de paper eren els diaris, en l'època de la dictadura—, a vegades sembla que es vulgui tornar una mica a allò, als parlaments de paper. No és això ben bé, però, una mica, aquesta sensació des de l'Estat espanyol, en aquests moments la tenim.

Per tant, solitud, sí. El que passa és que jo crec que, com que tenim la força de la raó, acabarem convenent. Ara bé, per aconseguir-ho també seria bo que algú comencés a afliurar, que comencéssim a desdramatitzar, comencéssim a explicar les coses tal com són i, sobretot, a posar arguments damunt la taula. Perquè, els arguments, els tenim tots, hi insisteixo. I si no s'expliquen bé les coses, doncs, és clar, malament rai. Si no s'expliquen bé les coses, malament rai; si es diuen mentides, encara pitjor. I ens trobem amb els dos escenaris. Per tant, és molt important que intentem corregir aquesta situació.

Ara bé, mentre nosaltres mantinguem la unitat, no només política sinó cívica, civil, en el nostre país, i siguem capaços, aquesta cohesió, que és un dels grans va-

PARLAMENT DE CATALUNYA

lors, un dels grans tresors que té aquest país, de saber-la mantenir, jo crec que, en fi, no serà fàcil, serà difícil, dur, complicat, desagradable, però nosaltres hi serem, i tenim possibilitats de guanyar i de convèncer. Ara, en el moment que nosaltres trenquem aquesta unitat, comencem a tenir dubtes i instal·lem aquesta manera de fer a casa nostra, llavors estarem perduts.

És a dir, no sé si m'explico, però em fa l'efecte que és molt important la línia que no es pot traspassar en cap cas –en cap cas. Nosaltres estem en un altre nivell, en un altre estadi. La raó és el que preval, i la raó, d'alguna manera, és el nostre gran argument.

El Sr. Antoni Serra Ramoneda

Bé, president, abans us he agrait el vostre coratge en acceptar aquesta invitació en uns moments tan delicats i ara us vull agrair la claredat amb què heu exposat les línies mestres d'aquest nou Estatut, perquè, si bé és cert que en el pretèrit no sempre els polítics ho han explicat prou bé o suficientment bé, avui amb la vostra intervenció em sembla que heu deixat claríssimes les raons per les quals aquest Estatut és tan necessari, tan convenient i tan important per al futur de la societat catalana.

Mireu, jo crec que l'Estatut és com una òpera: té lletra i té música. Alguns poden estar en desacord amb la mètrica o la rima d'algunes de les seves estrofes i voldrien canviar-les lleugerament –d'alguns catalans, estic parlant–, però estic convençut que la gran majoria dels catalans estan absolutament d'acord amb la seva música. I en conseqüència, com que la música, en definitiva, és la part més important de l'òpera, estigueu segurs que, si els polítics seguiu mantenint la unitat que heu demostrat en aquests darrers moments de la promulgació de l'Estatut, en el futur tots plegats, els polítics i això que se'n diu «societat civil», acabarem imposant la nostra raó i tindrem l'Estatut que desitgem i, sobretot, que ens mereixem.

Moltes gràcies.

(Aplaudiments.)